

Pompierii Voluntari: trecut și prezent

Scurt istoric al voluntariatului în cadrul formațiunilor civile de pompieri de pe teritoriul județului Botoșani

Documentele vremii arată că în județul Botoșani au existat preocupări și tradiții vechi în ceea ce privește voluntariatul, îndeosebi privind prevenirea și stingerea incendiilor.

Astfel, din datele existente, începând cu anul 1926, în localitățile din județ s-au înființat formații civile de pompieri care erau încadrate cu 1 - 3 angajați și 5 – 12 voluntari. Dotarea formațiilor era foarte sumară, aceasta compunându-se din sacale, lopeți, topoare, toporașe, butoaie, târnăcoape mici, târnăcoape mari, căngi, scări, pompe pentru stins incendii, felinare, găleți și foarte rar, motopompe și autospeciale pentru stins incendii.

Câteva exemple concrete, vă prezentăm în cele ce urmează.

Din înscrisurile consemnate în monografia manuscris a localității *Darabani*, după anul 1926, când aceasta devine comună urbană, paza comunei era asigurată de 16 guarzi, aceștia asigurând oficial, intervențiile în caz de calamități, inclusiv incendii. Haha Dumitru Voicăuți din Darabani în „*Documente pentru o Monografie*” afirmă că localitatea Darabani, care aparținea județului Dorohoi, avea în luna decembrie 1942, 37 de pompieri civili.

În anul 1948 se înființează formația de pompieri civili a localității *Trușești* ce a funcționat până în 1996, când și-a schimbat denumirea în *Serviciul Public de Pompieri*.

În anul 1950 se înființează formația de pompieri civili din localitatea *Roma*, formată din cinci membri, șeful formației de pază contra incendiilor fiind numit *Larionesei Enea*. Formația a participat la toate concursurile vremii, obținând în anii 1958 și 1959, la întrecerile desfășurate cu ocazia zilei de 13 septembrie, locul II.

Formația voluntară de pază contra incendiilor a comunei *Văculești* s-a înființat în anul 1951, iar șeful formației a fost *Toader Marin*. Civiii erau organizați pe grupe de intervenție: grupa deservire utilaj H.C., grupa de prevenire, alimentare și salvare.

Anul înființării primei formații de pompieri civili din comuna *Cordăreni* a fost 1951.

În 1952 se înființează la *Ungureni* serviciul de pompieri civili, având ca dotare o pompă manuală.

În același an, la *Hlipiceni* se pun bazele formației civile de pompieri, șeful acesteia fiind *sergent Biliuță Constantin*. Formația era compusă din 32 de voluntari.

Formația civilă de pompieri din localitatea *Săveni* s-a înființat în anul 1961, fiind încadrată cu 3 angajați și 12 voluntari.

Formația de pompieri civili a comunei *Pomârla* s-a înființat în anul 1961, având în componență 14 pompieri civili, dotați cu căngi, găleți și cazmale.

Decretul nr. 102/1963 privind organizarea formațiilor civile de pază contra incendiilor și stabilirea unor măsuri privitoare la prevenirea și combaterea incendiilor, obliga instituțiile, întreprinderile, organizațiile economice de stat, organizațiile cooperatiste și obștești, precum și celelalte persoane juridice să constituie formații civile de pază contra incendiilor a căror membri vor fi persoane care s-au angajat în mod **voluntar** să participe la acțiunea de prevenire și stingere a incendiilor, recrutate dintre salariații organizației unde se constituie formația, iar în cazul localităților dintre cetățenii localităților respective.

În *Albești*, serviciul voluntar s-a înființat în 1964, compunându-se dintr-un șef de formație care era salariat al primăriei și alți 6 membri voluntari. Ca dotare aveau o pompă manuală cu tracțiune hipo.

Din anul 1951 intră în vigoare *Decretul nr. 44 din 10 martie* care obliga toate instituțiile, întreprinderile și organizațiile economice de stat să-și organizeze paza contra incendiilor, iar membrii *voluntari* din cadrul formațiilor de pază contra incendiilor să facă parte și din procesul de producție.

În același timp cu înființarea societăților Termica în 1964, Mecanex în 1972, Mecanica în 1976, au fost constituite și formații civile de pompieri care erau încadrate cu 1 - 3 angajați și 10 – 15 voluntari.

Cum poți deveni pompier în cadrul serviciilor voluntare pentru situații de urgență?

Statutul personalului voluntar din cadrul serviciilor voluntare pentru situații de urgență este reglementat de Legea 195 din 20 aprilie 2001, modificată și completată cu Ordonanța nr. 58 din 22/08.2002 și H.G.R. 1.579 din 8 decembrie 2005 pentru aprobarea Statutului personalului voluntar din serviciile de urgență voluntare.

În sensul prevederilor H.G.R. 1.579/2005, prin activitatea de voluntariat se înțelege activitatea de interes public desfășurată benevol de persoane fizice în serviciile publice de urgență voluntare, în cadrul unor raporturi juridice, altele decât raportul juridic de muncă.

Activitatea de voluntariat se desfășoară în folosul comunităților locale, reprezentate de consiliul local care a constituit respectivul serviciu.

Persoana care solicită încadrarea ca voluntar în serviciile de urgență voluntare trebuie să îndeplinească următoarele **condiții**:

- a) să aibă domiciliul în unitatea administrativ-teritorială reprezentată de consiliul local, beneficiar al voluntariatului;
- b) să aibă vârsta cuprinsă între 18 ani și 50 de ani;
- c) să fie apt din punct de vedere medical;
- d) să posede documentele care să îi ateste pregătirea în specializarea pentru care încheie contractul de voluntariat;
- e) să nu fi fost condamnat pentru săvârșirea de infracțiuni cu intenție;
- f) să nu fi pierdut anterior calitatea de voluntar în serviciul de urgență voluntar ca urmare de rezilierii contractului pentru abateri de la regulile de disciplină, neîndeplinirea îndatoririlor sau a condițiilor contractuale.

Voluntariatul se desfășoară pe baza unui contract, încheiat în formă scrisă, sub sancțiunea nulității absolute, între voluntar și beneficiarul voluntariatului.

Principalele **drepturi** de care beneficiază voluntarul din serviciile de urgență voluntare sunt:

- a) participarea activă la elaborarea și derularea programelor în domeniul situațiilor de urgență;
- b) încadrarea în serviciu pe funcții corespunzătoare pregătirii sale profesionale;
- c) asigurarea de către beneficiarul voluntariatului a desfășurării activităților în condițiile legale de protecție a muncii, în funcție de natura și de caracteristicile activității respective;
- d) asigurarea de către beneficiarul voluntariatului, în condițiile legii, împotriva riscurilor de accident și de boală ce decurg din natura activității, cu plata primelor de asigurare de către beneficiarul voluntariatului;
- e) eliberarea de către beneficiarul voluntariatului a unui certificat nominal care să ateste calitatea de voluntar în serviciul de urgență voluntar;
- f) rambursarea de către beneficiarul voluntariatului, în condițiile convenite în contract, a cheltuielilor efectuate de personalul voluntar pentru realizarea activității de intervenție;
- g) durata timpului de lucru să nu afecteze sănătatea și resursele psihofizice ale voluntarului;
- h) păstrarea locului de muncă și a drepturilor salariale la instituția/operatorul economic la care este angajat, pe perioada în care participă la intervenții, cursuri de pregătire sau concursuri profesionale;
- i) control medical anual, asigurat gratuit de consiliul local care a înființat serviciul de urgență voluntar;

j) gratuități pe mijloacele de transport în comun, aflate sub autoritatea beneficiarului voluntariatului și/sau în baza contractelor încheiate de acesta cu societățile private;

k) uniforma, echipament de protecție, aparatura și mijloace de înștiințare, asigurate gratuit de beneficiarul voluntariatului;

l) despăgubirea corespunzătoare, de către beneficiarul voluntariatului, în cazul în care pe timpul intervenției i s-a degradat îmbrăcămintea ori alte bunuri personale;

m) exonerarea de răspunderea materială pentru daunele produse pe timpul acțiunilor de intervenție executate cu respectarea procedurilor specifice;

n) dreptul la antidot adecvat naturii mediului de lucru pe timpul intervenției, asigurat de beneficiarul voluntariatului sau de beneficiarul intervenției;

o) hrana gratuită, în echivalentul a cel puțin 2.000 de calorii/zi, în cazul operațiunilor de peste 4 ore, asigurată de beneficiarul voluntariatului sau de beneficiarul intervenției;

p) drepturi de deplasare, cazare și diurna pe timpul cât se afla la cursuri de pregătire și concursuri profesionale organizate în afară localității în care funcționează serviciul de urgență voluntar, acordate de beneficiarul voluntariatului, conform legii;

q) compensații în bani pentru timpul efectiv de lucru prestat la intervenții și la celelalte activități prevăzute în programul serviciului de urgență voluntar.

Principalele **atribuții** ale voluntarului din serviciul de urgență voluntar sunt următoarele:

- desfășoară activități de informare și instruire privind cunoașterea și acoperirea riscurilor potențiale din sectorul de competență;
- verifică modul de aplicare a normelor, dispozițiilor, instrucțiunilor și măsurilor care privesc apărarea împotriva riscurilor potențiale, în sectorul de competență;
- execută acțiuni de intervenție pentru stingerea incendiilor, salvarea, acordarea primului ajutor și protecția persoanelor și a bunurilor periclitate în situații de urgență;
- acordă ajutor, în condițiile legii, persoanelor a căror viață este pusă în pericol în caz de explozie, inundații, alunecări de teren, accidente, precum și în caz de dezastre;
- execută, cu forțe proprii sau în cooperare, operațiuni și activități de înștiințare, avertizare, alarmare, alertare, recunoaștere, cercetare, evacuare, adăpostire, căutare, salvare, descarcerare, deblocare, prim ajutor sau asistență medicală de urgență, stingere a incendiilor, depoluare, protecție N.B.C. și decontaminare, filtrare și transport de apă, iluminat, protecție a bunurilor materiale, mediului și valorilor din patrimoniul cultural, acordare de sprijin pentru supraviețuirea populației afectate și alte măsuri de protecție a cetățenilor în caz de situații de urgență;
- participă cu formații de intervenție/solicită sprijinul altor forțe stabilite și aprobate pentru/la intervenții în sectorul/în afara sectorului de competență;

Situația actuală a serviciilor voluntare pentru situații de urgență la nivel județean

La ora actuală, pe raza Județului Botoșani sunt constituite un număr de 78 de servicii voluntare pentru situații de urgență, având 70 de angajați (șefi de servicii) și 3189 voluntari.

Serviciile voluntare pentru situații de urgență au ca obiective principale: apărarea vieții, bunurilor și mediului împotriva incendiilor și dezastrelor, precum și realizarea măsurilor de protecție civilă.

La nivel județean, activitatea acestora s-a concretizat în acțiuni de intervenție și sprijin pentru salvarea vieții și bunurilor semenilor sau pentru protecția mediului pe timpul incendiilor sau a altor dezastre naturale.

Astfel, în anul 2010, serviciile voluntare pentru situații de urgență au participat la un număr de 540 acțiuni de intervenție, din care 235 la incendii și 305 la inundații, iar în primul semestru al anului 2011 au participat în zonele de competență la un număr total de 159 acțiuni de intervenție (127 incendii și 32 alte intervenții).

În perioada cu 23.06.-15.08.2010, serviciile voluntare pentru situații de urgență ale localităților: Darabani, Flămânzi, Broscăuți, Lozna, Leorda, Hlipiceni, Răuseni, Stăuceni, Hudești, Concești, Ibănești, Văculești, Drăgușeni, Dângeni, Căndești, Vârful Câmpului, Tudora, au acționat pentru evacuarea persoanelor din zonele inundate, transportarea sinistraților către spațiile pentru refugiu, asanarea și decolmatarea fântânilor, pivnițelor, curților și grădinilor, transportarea de apă potabilă precum și la înlăturarea efectelor negative provocate de inundații în localitățile afectate.

În ultima perioadă, ca rezultat al activităților de instruire desfășurate cu membrii S.V.S.U. se observă creșterea calității serviciilor prestate de aceștia, la:

a) intervenții, prin:

- limitarea și lichidarea efectelor negative ale situațiilor de urgență generate de factorii de risc specifici, atât singure, cât și în cooperare cu serviciile profesionale și alte S.V.S.U.;

- protecția servanților.

b) activitățile de prevenire, prin:

- controalele desfășurate la gospodăriile populației;
- activități de promovare a voluntariatului în domeniul situațiilor de urgență;
- implicarea în activitățile de educare a preșcolarilor și elevilor, oferind un real sprijin cercurilor tehnico-aplicative de elevi „Prietenii Pompierilor” (SVSU Cordăreni, Văculești, Ibănești, George Enescu etc. și „Cu viața mea apăr viața” (SVSU Avrămeni, Cordăreni, Văculești, Ibănești, Curtești, Hlipiceni, Flămânzi, Dersca, etc.) și a echipajelor constituite la nivelul grădinițelor „Micii Pompieri” (SVSU Darabani, Săveni, Flămânzi, Cordăreni, Văculești, Cristești etc.).

În anul 2011 s-au organizat și desfășurat de către serviciile voluntare pentru situații de urgență din județ peste 2000 activități privind informarea preventivă a cetățenilor în domeniul situațiilor de

urgență. În cadrul acestora au fost prezentate reguli și măsuri de prevenire a incendiilor pentru sezonul rece, la arderea resturilor vegetale, specifice sezonului de primăvară și sărbătorilor pascale, s-au distribuit pliante, afișe, s-au difuzat pe posturile locale de televiziune materiale informative în domeniul situațiilor de urgență din cadrul campaniei naționale „O casă sigură - o viață în plus: respectați măsurile de prevenire” (Proiectul 1 - Prevenirea incendiilor în locuințe și gospodării cetățenești, Proiectul 2 – Modul de comportare în caz de cutremur, Proiectul 3 – Modul de comportare în caz de inundații).

Tot în acest an s-au desfășurat de către SVSU din județul Botoșani peste 30.000 controale de prevenire a situațiilor de urgență la gospodăriile populației și un număr de peste 600 controale la operatori economici și instituții publice din subordinea consiliilor locale.